

60-årsjubel i Järbo

”Ecke” Hedberg tog initiativ till hembygdsföreningen

Konstnär Erik ”Ecke” Hedberg var initiativtagare till att en hembygdsförening bildades i Järbo. Tanken på att bilda en sådan förening fanns dock hos många ortsbor. Men det var konstnär Erik ”Ecke” Hedberg som gjorde slag i saken.

Det framgår av den historik som förre rektorn och hembygdsforskaren Joel Järbing tagit fram med anledning av att det är 60 år sedan Järbo hembygdsförening bildades.

13 mars 1927 bjöd Ecke Hedberg intresserade att diskutera hembygdsvården inom socknen. Man var enig om att något måste göras.

Två förslag diskuterades. Antingen att gå upp i Ovensjö hembygdsförening eller bilda en egen förening i Järbo. Mötet beslutade enhälligt att bilda en hembygdsförening för Järbo socken.

Den 21 augusti samma år valdes en styrelse och stadgar antogs. I styrelsen ingick ”Ecke” Hedberg ordförande, Anders Andersson, Överbyn, Karl Erik Lindfors, Katarina Eriksson, Djupdal, Elisabet Hansson, Djupdal, Johan Jansson, Kungsberg och Emil Florell, Finnäs.

Sockenborna visade stort intresse och köpte årskort som på den tiden kostade en krona.

Många blev ständiga medlemmar för 50 kronor.

Det tog dock avsevärd tid innan föreningen fick tillräckliga medel för att köpa tomt och lämplig gård till hembygdsgård.

”Ecke” Hedberg skänkte tre tavlor till ett lotteri. Det inbringade 1 500 kronor. För dem kunde föreningen köpa den tomt som hembygdsgården nu står på.

Därmed var dock pengarna slut och tanken på att få någon lämplig gård var avlägsen.

På initiativ av kantor Artur Anderby uppfördes 1934 i slutningen en musikpaviljong. Där hade Järbo orkester, kyrkokör och barnkör framträdanden under söndagarna på somrarna och åhörarna satt på slutningen ovanför. 1958 flyttades paviljongen till sin nuvarande plats.

Masmästargården kunde köpas

1934 startade föreningen en insamling för att kunna köpa Masmästargården i Djupdal av Albert Eriksson. Målet var att få 60 personer att teckna 50 kronor vardera. Det var en stor summa på den tiden med arbetslöshet och depression. Men

på en och en halv månad var målet nått även om många var pessimister i början.

Masmästargården förvärfvades för 1 500 kronor. Dock hade Albert Eriksson blivit bjuden fyrdubbelt mer för gården av en person från Dalarna. Men Albert ansåg att gården borde finnas kvar i bygden och så blev det.

Nedtagning och uppsättning skedde 1935 och 9 augusti året efter förrättades invigningen av landshövding Sven Lübeck. Genom att intresset bland järboborna var stort och många jobbade ideellt eller mot ringa ersättning kunde kostnaderna hållas nere.

Sitt namn fick gården av att ägaren var masmästare vid Järbo hytta. Järbo hytta var den största i Sverige, inte när det gäller produktion men i antalet intressenter som var 86.

Så här skrev landsantikvarie Ph. Humbla i Gefle Dagblad 18 maj 1935:

”Strax vid kyrkan ligger Djupdal och därifrån stammar det ståtliga exemplet av gästrikländsk allmogearkitektur, som nu kommer att förvaras för all framtid.

Det är ej enbart det skickliga timmermanshantverket och de förnäma proportionerna som imponera utan rumsdekorationerna tillvinna sig i lika hög grad beundran och intresse”.

Under årens lopp har många fler byggnader samlats vid hembygdsgården från olika håll i socknen.

Inventarier överlämnades

Inventarier har under årens lopp överlämnats från olika gårdar.

Dit hör många verktyg som brukats av hantverkare som bland annat skräddare, smeder och garvare. Flera redskap för fångst av vilda djur finns med såsom saxar och björns pjut.

Kurser och folkdans

Föreningen har hållit kurser i spånläggning och gårdsgårdstängning.

Redan 1945 tog föreningen initiativ till bildandet av ett folkdanslag. Intresset har växlat men just nu finns tre olika åldersgrupper i dans.

Tävlingar i dans

Föreningens hambo- och schottistävlingar har blivit mycket populära och flera tävlingar har lockat närmare 200 par.

I övrigt har många inslag blivit tradition vid hembygdsgården som midsommarfirandet, familjesöndagen, demonstration av äldre hantverk och utställningar. Kyrksöndagar med kyrkkaffe har förekommit åtskilliga gånger liksom spelmansstämmor och allsångskvällar.

Redan innan hembygdsgården kom på plats ordnades hembygdsgårdar med föredrag och underhållning av bland annat Delsbostintan, Dagmar och Philibert Humbla, Karl Hedlund och Algot Törnkvist.

LENNART ÅKERLUND

Joel Järbing och Albert Eriksson flankerar hembygdsföreningens nuvarande ordförande, Bengt "Putte" Bergström framför hembygdsgården. Foto: LASSE HALVARSSON

Lillen utmanas i stocksågning

Landshövding Lars-Ivar Hising blir högtidstälare när Järbo hembygdsförening håller sitt 60-årsjubileum annandag pingst.

Ett publikdragande arrangemang vid jubileet blir Järbo-mästerskapet i stocksågning för 3-mannalag. Två som tävlar och en som hejar på.

Segraren får möta Europamästaren i tungvikt, Anders "Lillen" Eklund och Leo Vainonen som påhejas av manager Arne Åkervall.

— Vi hoppas få ihop 16 lag varav ett kommer att gå till final mot "Lillen", säger föreningens ordförande, Bengt "Putte" Bergström.

Redan klara lag är SAIK:s allsvenska bandylag och Finska föreningen.

Redan på förmiddagen finns stockar, sågar och filar på plats så att de lag som vill träna kan få göra det.

Jubileet inleds vid middagstid och Norrsundets musikkår medverkar. På kvällen blir det supé i Kungsfors herrgård.